

PAPER DETAILS

TITLE: `Ancak` ve `Yalnız` Kelimeleri Üzerine

AUTHORS: Arzu Sema ERTANE BAYDAR

PAGES: 91-98

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/407060>

"Ancak" ve "Yalnız" Kelimeleri Üzerine

On the Words: "Only" and "Alone"

Doç. Dr. Arzu Sema ERTANE BAYDAR*

Özet

Edatlar kullanım alanına çıkabilmek için mutlaka kendilerinden önce gelen bir isim soylu kelime ya da kelime grubuna ihtiyaç duyarlar. Kendilerinden önce gelen bu kelime ya da kelime grupları ile birlikte kullanılarak değişik anlam ilgileri kurarlar. Mevcut çalışmaların çoğunda "ancak" ve "yalnız" kelimeleri edat olarak değerlendirilmiştir. Eldeki yazıda bu kelimelerin edat görevinde kullanılmayacakları nedenleri ile izah edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Edat, anlam ilgisi, ancak, yalnız

Abstract

Preposition themselves to get out before the absolute need to use domain name from the noble words or phrases. They draw attention in conjunction with the different meanings of words or phrases that come before them. In most of the present work but is considered as prepositions and only words. The present report has been used in the preposition task it cannot be explained by reason of these words.

Keywords: Preposition, meaning interest, only, alone

Edatlar, bağlaçlar ve ünlemler Türkçe gramer yazan yerli ve yabancı araştırmacılar tarafından, aynı başlık altında incelenmiştir.¹ Bunun nedeni sadece Arapgramerciliğinin² etkisi değildir. Çünkü birinci dipnotta verilen Batılı bir araştırmacının yazdığı Türkçe gramerde de aynı durum söz konusudur.

Edatlar kullanım alanına çıkma bakımından diğer kelime türlerinden sığata ve zarfa benzerler. Bir kelimenin sıfat ya da zarf olarak kullanılabilmesi, kendisi dışında ikinci bir unsurun

*Erzincan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü Öğretim üyesi arzusmabaydar@windowslive.com

¹ Örnek olarak bk. Muharrem Ergin [1989], *Türk Dil Bilgisi* 18. bs., İstanbul: Bayrak Yay., ss. 328-329; Jean Deny [1941], *Türk Dili Grameri*, (Tercüme: Ali Ulvi Elöve), İstanbul: Maarif Matbaası, ss. 558-636; Necmettin Hacıeminoğlu [1984], *Türk Dilinde Edatlar*, 3. bs. İstanbul: MEB Yay., ss. IV-VIII; Sezai Güneş [2002], *Türk Dili Bilgisi*, 6. bs., İzmir, ss. 217

² Bk. Zeynep Korkmaz [2003a], *Türkiye Türkçesi Grameri -Şekil Bilgisi-*, Ankara TDK Yay., s.1049; Deny eserini Fransız gramerciliğinin etkisinde yazmasına rağmen o da *Edat* ana başlığı altında *edat*, *bağlaç* ve *ünlem* konularını incelemiştir: Jean Deny [1941], *Türk Dili Grameri*, (Tercüme: Ali Ulvi Elöve), İstanbul: Maarif Matbaası, ss. 558-636.

varlığına bağlıdır. Çünkü Türkçede kelimelerin isimlik, sıfatlık ve zarflık³ hâlleri ayrı ayrı işaretlenmemiştir. Bunların hangi görevde kullanıldıkları bağlamdan anlaşılır. Edatların da Türkçede kullanım alanına çıkabilmeleri için mutlaka ve mutlaka isim soylu bir kelime ya da kelime grubundan sonra gelmeleri gerekmektedir. Yani bir kelime tek başına edat olarak kullanılmaz.⁴

Ancak ve Yalnız Kelimeleri

Her seviyede yazılmış çalışmaların birçoğunda *ancak* ve *yalnız* kelimelerinin edat görevi üstlendikleri ifade edilmekte ve bu yönde örnekler verilmektedir.⁵ Bu kelimelerin edat görevi üstlendiklerini ifade eden araştırmacıların edatı tanımlarken kullandıkları ifadeler son derece doğrudur. Bu araştırmacılar edatın tek başına kullanılmadığını, mutlaka isim soylu bir kelime ya da kelime grubuyla birlikte kullanıldığını ve böylece çeşitli anlam ilişkileri oluşturduğunu ifade etmişlerdir. Ancak aynı araştırmacıların hem edatlar tek başına kullanılamaz demeleri hem de bu kelimeleri edat olarak kabul etmeleri son derece ilginçtir.

³ bk. Arzu Sema Ertane Baydar- Turgut Baydar [2006], "-ki Eki Üzerine", Ankara: *TDAY - Belleten*, 2004/II, s.31-49.

⁴ Korkmaz konu hakkında "Edatlar, yalnız başlarına anlamları olmayan, ad ve ad soylu kelime ve kelime gruplarından sonra gelerek anlam bakımında bunlarla sıkı sıkıya bağlı bulunan, gramer bakımından onlara hâkim olan ve eklendikleri kelimeler ile cümlelerin öteki kelimeleri arasında çeşitli anlam ilişkileri kuran görevli sözlerdir" demektedir. Zeynep Korkmaz [2003a], *Türkiye Türkçesi Grameri -Şekil Bilgisi-*, Ankara TDK Yay., ss. 1052; Korkmaz, benzer ifadeleri *Gramer Terimleri Sözlüğü*nde de kullanır. bk. Zeynep Korkmaz [2003b], *Gramer Terimleri Sözlüğü*, 2. bs., Ankara: TDK Yay., ss. 79; Hacıeminoğlu konu ile ilgili şunları ifade etmektedir: "İsimlerden sonra gelerek, bağlı olduğu isimle cümlelerin diğer unsurları arasında zaman, mekân, cihet, tarz, benzerlik, başkalık vb. gibi bakımlardan çeşitli ilgiler kuran kelimelere çekim edatı diyoruz. Bunlar, mutlaka bir isimden sonra gelmeleri ve ancak o isim sayesinde mana kazanmaları sebebi ile, isim hâl eklerine çok benzerler." Necmettin Hacıeminoğlu [1984], *Türk Dilinde Edatlar*, 3. bs. İstanbul: MEB Yay., ss. 1; Ergin edatların kullanımları ile ilgili olarak *İsimlerden sonra gelerek onların çeşitli zarf hâllerini yaparlar*" demektedir. Muharrem Ergin [1989], *Türk Dil Bilgisi*, 18. bs., İstanbul: Bayrak Yay., ss. 345; Banguoğlu da çalışmasında *İsimlerden sonra gelip onların söz içinde başka unsurlarla ilişkilerini kuran kelimelere takı (postposition) adını veriyoruz* demektedir. Tahsin Banguoğlu [1995], *Türkçenin Grameri*, 4. bs., Ankara: TDK Yay., ss. 385. Diğer gramerlerin tamamında da bu yönde ifadeler vardır.

⁵ Örnek olarak bk. Süheyla Doğruel-Selçuk Kurter-Muzaffer Gündoğdu [2000], *İlköğretim Türkçe Ders Kitabı* 7, 2. bs., İstanbul: MEB Yay., ss. 154. Bu kitapta aynı bölümde -aynı sayfada- "Türkçede yalnız ve ancak ilgeçleri dışındaki tüm ilgeçler, kendilerinden önceki sözcüklerle grup oluşturacak biçimde kullanılır" ifadeleri yer almaktadır; Güldane Altıntaş-Yeliz Bursalıoğlu [2006], *İlköğretim Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı* 6, Ankara: Özgün Matbaacılık, ss. 179-180; Komisyon, 8. Sınıf Tek Kitap Konu Anlatımlı, İzmir: Güvender Yay., ss. 90-91; İbrahim Taşel-Sabri Murat-Osman Oğuz-İlyas Örskaya-Ö. Tacettin Güner, *ÖSS - ÖYS Türkçe Edebiyat*, Ankara: Final Yay., ss. 112; Vefa Çokçetin-Melahat Öztürk [1995], *ÖSS ÖYS Türkçe Edebiyat*, Ankara: Başarı Yay., ss. 166; Tahir Nejat Gencan [1979], *Dilbilgisi*, Ankara: TDK Yay., ss. 442-443; Nurettin Koç [1990], *Yeni Dilbilgisi*, İstanbul: İnkılap Kitabevi, ss. 166-167; Necmettin Hacıeminoğlu [1984], *Türk Dilinde Edatlar*, 3. bs. İstanbul: MEB Yay., ss. 119; 211; Haydar Ediskun [1992], *Türk Dilbilgisi*, 4. bs., İstanbul: Remzi Kitabevi, ss. 284-286; Jean Deny [1941], *Türk Dili Grameri*, (Tercüme: Ali Ulvi Elöve), İstanbul: Maarif Matbaası, ss. 558-636; Ahmet Cevat [1931], *Yeni Bir Gramer Metodu Hakkında Layihâ*, İstanbul: Devlet Matbaası, ss. 268; Ahmet Cevat Emre [1945], *Türk Dilbilgisi*, İstanbul, ss. 514; Sezai Güneş [2002], *Türk Dili Bilgisi*, 6. bs., İzmir, ss. 252; Mazhar Kükey [2003], *Türkçenin Dilbilgisi*, Samsun: Cem Ofset, ss. 329-336; 361.

ancak ve *yalnız* kelimeleri kendilerinden önce gelen isim soylu bir kelime ya da kelime grubu ile birlikte kullanılıp herhangi bir anlam ilgisi kuramazlar. Bu kelimelerin geçtikleri cümlelerde değişik görevlerde kullanıldıkları muhakkaktır; ancak edat olarak değil. *yalnızın* sıfat, zarf, bağlaç olarak kullanılabilmesi ya da *ancakın* bağlaç ya da zarf olarak kullanılabilmesi gibi.

Konu ile ilgili olarak Ergin *Cümle Başı Edatları* bahsinin "*fakat*" ifadesini taşıyanlar başlığı altında *ancak* ve *yalnız* kelimeleri ile ilgili bilgi verirken "*fakat, lâkin, ancak, yalnız, ama (ammâ), lîk, velîk, velî. Bunlar başında bulundukları cümleyi kendisinden önceki cümle veya cümlelere bağlarlar. Aslında zarf olan ancak ve yalnız dışındakiler yabancı asıldır*" der [Ergin 1989: 334]. Ergin *ancak* ve *yalnız* burada zarf olarak kabul eder; ancak bu kelimeleri *Edatlar* başlığı altında *Bağlama Edatları* bölümünde ele alır. Ergin çalışmasının *Zarflar* başlığı altında ise bu kelimelerden bahsetmez.⁶ Güneş de Ergin gibi *Bağlama Edatları/ Bağlaçlar* alt başlığının *Birleştirme/ Kuvvetlendirme Edatları* bahsinde *fakat* için bilgi verirken "*görevi 'ama, ancak, lakin, yalnız' edatlarıyla aynıdır*"⁷ der. Aynı şekilde pek çok araştırmacı da bu kelimeleri Ergin'in yaptığı gibi *Edat* başlığı altında ele alır. Yine Karaağaç da *Edat* maddesinin bağlama edatları alt başlığı altında bu kelimelere yer verir.⁸

Çelişkili ifadeler gramer öğretiminde büyük bir problemdir. Örneğin Ediskun edat, bağlaç ve ünlem ayrı ayrı başlıklar altında inceler ve edat hakkında şunları söyler: "*Edatlar, başlıbaşlarına anlamları olmayan, ancak anlamlı kelimelere, takımlara, kelime öbeklerine ulandıkları ya da bir cümleye girdikleri zaman çeşitli anlam ilgileri kuran ve böylece kendi anlamları sezilen kelimelerdir: Sınav için (çalış-) - araba ile (git-) -acaba kim geldi? - eğer hava açarsa... - eve kadar (git-) - öğleye kadar (uyu-)... vb.*" [Ediskun 1992: 284]. Ediskun'un edat tanımı ile örneklerinin uyuşmadığı hemen dikkatleri çeker. Ediskun *acaba* ve *eğer* kelimelerini de edat örneği içinde vererek yaptığı tanımla çelişir. *acaba* ve *eğer* kelimelerinin edat olmaları mümkün değildir. Çünkü bunların kendilerinden önceki isim soylu bir kelime ya da kelime grubu ile birlikte kullanılmaları mümkün değildir. Ediskun'un diğer örneklerinde edat olarak verilen kelimeler doğrudur ve bunlar da zaten kendilerinden önce gelen kelimelerle bir edat grubu oluşturmuşlardır. Sıkıntı bundan sonra başlamaktadır. Şöyle ki; Ediskun bunları ifade edip bu örnekleri verdikten sonra "*ancak için ancak edatının kelimeler arasındaki anlam ilgileri şunlardır:*

a) *Yalnız(ca)* (=sırf, tek, sadece) anlamı: "*Bu hastalık ancak bu ilaçla önlenbilir*"... vb.

b) *Olsa olsa* (=en çok, güçlükle) anlamı: "*Bu otomobil, ancak on bin lira eder*"... vb." demiş, ardından da "*Anadolu Türkçesinde ancakın hem edat, hem de bağlaç olarak kullanıldığını görüyoruz*" ifadelerini kullanmıştır [Ediskun 1992: 285-286]. Ediskun ayrıca *ancak* bağlaçlar içinde de zikreder [Ediskun 1992: 286].

Ediskun *yalnız* için de *yalnız* ya da *yalnızca* edatının *ancak, sırf, tek, sadece* gibi anlam ilgileri kurduğunu söyleyip çalışmasındaki *ancak, sadece* vb. edatlara gönderme yapmıştır. [Ediskun 1992: 300]. Ediskun ayrıca bağlaçlar içinde *yalnız*a yer vermemiştir.

Aynı şekilde Kükey edat için şunları söyler: "*Başlıbaşına bir anlamı olmayan; ancak tümce-deki anlamlı sözcüklere, sözcük öbeklerine bağlanarak ya da tümcenin sözcükleri arasına girerek, çeşitli anlam ilgisi oluşturan ve dolayısıyla belli belirsiz bir anlam kazanan görevli*

⁶ Bk. Muharrem Ergin [1989], *Türk Dil Bilgisi*, 18. bs., İstanbul: Bayrak Yay., ss. 244-249.

⁷ Bk. Sezai Güneş [2002], *Türk Dili Bilgisi*, 6. bs., İzmir, ss. 262-263.

⁸ Bk. Günay Karaağaç [2013], *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yay., ss. 351-359; Karaağaç konuyu gramerinde de aynı şekilde ele almıştır. Bk. Günay Karaağaç [2012], *Türkçenin Dil Bilgisi*, Ankara: Akçağ Yay., ss. 433-438.

sözcüklere 'ilgeç' denir" [Kükey 2003: 329]. Kükey çalışmasında *yalnız* ve *ancak* kelimeleri için de şunları söyler: "'yalnız' sözcüğü kullanıma göre, anlam ayırtılarıyla ilgeç, belirteç, bağlaç, önad görevlerine geçer. Burada konumuz gereği hemen söyleyelim ki bu sözcük 'sadece' anlamı içeriyorsa, ilgeçtir; ilgi oluşturan bir sözcüktür. 'yalnız' sözcüğü ilgeç görevinde ise; vurgu, birinci seslemedir.

*O, şu evde yalnız oturuyor
belirteç (tek başına)*

*Çalışırım, yalnız sen de benim hakkımı ver.
bağlaç (fakat, ama)*

*O, hep yalnız adam olarak kaldı.
önad ad*

*'Bütün sevgileri atıp içimden,
Varlığını yalnız ona verdim ben.'
ilgeç*

*'Şi'rinde hayal etmese endamını yârin,
Yalnız başucundaydı güzel servi, mezarın.'
ilgeç*

'ancak' sözcüğü kullanıma göre, anlam ayırtılarıyla ilgeç, belirteç, bağlaç görevlerinde geçer, 'ancak' sözcüğü, olsa olsa, 'en çok' anlamlarını içeriyorsa nicelik belirtici olur:

*'Bedr'in aslanları ancak bu kadar şanlı idi.'
Sınav kâğıdım ancak 65 puan alabilir.*

'ancak' sözcüğü, 'fakat', 'ama', karşılığında kullanılmışsa; bağlaçtır:
Çalışıyorlar, ancak olumlu bir sonuç alamıyorlar.

'ancak' sözcüğü, 'yalnız' ilgeci gibi, 'sadece' anlamını içeriyorsa; ilgeçtir; ilgi oluşturan bir sözcüktür:

*'Ulusları kurtaranlar, yalnız ve ancak öğretmenlerdir.'
ilgeç ilgeç*

*O soruyu ancak öğretmen yanıtlar.
ilgeç*

*Bu kapı ancak şu anahtarla açılır" [Kükey 2003: 335-336].
ilgeç*

Kükey [2003: 361] *Bağlaç* başlığı altında da *ancak* ve *yalnız* kelimelerine yer vermiştir. Kükey'in edatla ilgili ifade ettikleri ile verdiği örneklerde de bir tutarlılık yoktur. Kükey, edatın tek başına kullanılamayacağını ifade ettikten sonra tek başına kullanılan bu kelimelere edat demektedir. Çelişki sadece bunlarla da sınırlı değildir; Kükey'in *ancak* için verdiği ilk iki örneğe zarf, son iki örneğe edat demesi de bu çelişkiyi göstermektedir. *ancak* ve *yalnız* kelimelerini edat olarak kabul eden diğer araştırmacıların çalışmalarında da bu çelişkili durum söz konusudur.

ancak ve *yalnız* kelimelerini edat olarak kabul eden araştırmacılar, bu kelimelerin sadece, sırf, olsa olsa vb. ifadeler ile nöbetleştiklerini ya da bu anlamlarda kullanıldıklarını ifade etmektedir. İlginçtir ki yerlerine kullanıldıklarını ifade ettikleri kelime ya da kelime gruplarının karşılığı Türkçe Sözlük'te zarf olarak verilmiştir ve bu kelimelerin geçtikleri cümlelerde zarf olarak görev yaptıkları da son derece açıktır.

Ediskun'un örnekleri de tanımlarıyla çelişir.

"*Yalnız(ca)* (=sırf, tek, sadece) anlamı: '*Bu hastalık ancak bu ilaçla önlenebilir*'... vb.

Olsa olsa (=en çok, güçlükle) anlamı: "*Bu otomobil, ancak on bin lira eder*"...vb. [Ediskun 1992: 285]. Ediskun'un verdiği örneklerde de görüldüğü gibi *ancak* kelimesi bu cümlelerde edat olarak kullanılmamıştır. Böyle bir durum söz konusu da değildir. Çünkü bu kelime kendinden önceki kelimeler ya da kelime grupları ile birlikte kullanılmamış ve bunlarla birlikte herhangi bir anlam ilişkisi de oluşturmamıştır. *ancak*'ın karşılığında verilen kelimeler de, *sırf, sadece* vb., zaten zarf görevinde kullanılan kelimelerdir.⁹ Ediskun *yalnız* için de *ancak* gönderme yapmış, *yalnız*'ın da *ancak* gibi edat görevinde kullanıldığını ifade etmiştir [Ediskun 1992: 300].

Aynı durum yalnız için de geçerlidir.

"*Bütün sevgileri atıp içimden,*

Varlığını yalnız ona verdim ben."

'*Şi'rinde hayal etmese endamını yârin,*

Yalnız başucundaydı güzel servi, mezarın.'

'*Bedr'in aslanları ancak bu kadar şanlı idi.*'

Sınav kâğıdım ancak 65 puan alabilir.

'*Ulusları kurtaranlar, yalnız ve ancak öğretmenlerdir.*'

O soruyu ancak öğretmen yanıtlar.

Bu kapı ancak şu anahtarla açılır" [Kükey 2003: 335-336].

Kükey'in verdiği örneklerde de *ancak* ve *yalnız* kelimelerinin zarf oldukları son derece açıktır. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Kükey bu örneklerden bazılarını edat bazılarını da belirteç (zarf) der. Mesele, sadece bu kelimelerin edat olarak kabul edilmesiyle sınırlı değildir. Yapılan tanımlarla verilen örnekler uyuşmamakta bu da dil öğretimimizi içinden çıkılmaz bir hâle sokmaktadır. Bu kelimelere edat diyen diğer araştırmacıların verdiği örneklerde de bu durum söz konusudur.

Korkmaz ise *Tarz Zarflarının "Sınırlama" Bildirenler* alt başlığı altında "*Fildeki oluş ve kılışın başka türlü olamayacağını veya hemen yapılması gerektiğini gösteren ancak, artık, sadece, yalnız, yalnızca gibi sınırlayıcı zarflardır*" der ardından da örnekler verir [Korkmaz 2003a: 512-513].

⁹ Bk. Sırası ile *Türkçe Sözlük*'ün *sadece, sırf, olsa olsa, nihayet* madde başlarına. *Türkçe Sözlük* [2005], 10. bs., Ankara: TDK Yay., ss. 1675; 1758; 1499; 1473.

513]. Korkmaz *ancak* ve *yalnız* kelimelerini ayrıca *Bağlaçlar* bahsinde de ele alır.¹⁰ Korkmaz'ın bu ifadeleri de bu kelimelerin edat olamayacağını göstermesi açısından önemlidir.

ancak kelimesi cümlelerde zarf ya da bağlaç olarak görev yapar, edat olarak kullanılamaz.¹¹

Bağlaç olarak:

Çok söyledi ancak bir şey anlaşılmadı.

Ava gidecektim ancak hava müsaade etmedi.

Ancak bunların şuur mekanizmasındaki yerleri ve fonksiyonları karanlıktır [Hacıeminoğlu 1984: 119].

Size ben de gelirim, ancak fazla kalamam [Koç 1990: 182].

Belki işi zamanında yetiştirebilirsiniz ancak çok sıkı çalışmanız lâzım [Güneş 2002: 252].

Yüzüyle Cennet'ti, evet, ancak edası Necla'nın edasıydı [Bilgin 2002: 329].

Çalışıyorlar, ancak olumlu bir sonuç alamıyorlar [Kükey 2003: 336].

Zarf olarak:

Ahde riayet ancak bu kadar olur.

İnsan maddeyi ve kendi maddesini ancak böyle aşabilir.

Bu çuval ancak bir kile alır.

Ulu mâbed seni ancak bu sabah anlıyorum/ Ben de bir varisin olmakla bugün mağrurum [Hacıeminoğlu 1984: 119].

Bu kapı ancak bu anahtarla açılır.

Bu halı ancak yüz bin lira eder [Koç 1990: 166].

Bu hastalık ancak bu ilaçla önlenabilir [Ediskun 1992: 285].

O işlerde çalışmağa ancak beş kişi ayrıldı.

O güzel yerlerde ancak iki gün kaldık [Emre 1945: 514].

Sınav kâğıdım ancak 65 puan alabilir.

O soruyu ancak öğretmen yanıtlar [Kükey 2003: 336].

Bu kitabı ancak orada bulabilirsiniz.

Ben ancak Orhan'la görüşmeye geldim.

Düşmandan ancak kötülük beklenir [Gencan 1979: 443].

yalnız kelimesi geçtiği cümlelerde sıfat, zarf ve bağlaç olarak görev yapar. Ancak bu ke-lime de edat olarak kullanılamaz.

Bağlaç olarak:

Kiminle ne halt ederse etsin, yalnız öyle şiş karınla karşımızda dolaşmasın... [Bilgin 2002: 329].

Çalışırım, yalnız sen de benim hakkımı ver [Kükey 2003: 335].

¹⁰ Bk. Zeynep Korkmaz [2003a], *Türkiye Türkçesi Grameri -Şekil Bilgisi-*, Ankara TDK Yay., ss. 1098.

¹¹ Örnekler araştırmacıların çalışmalarından alınmıştır. Araştırmacıların edat olarak değerlendirdikleri örnekler tarafımızdan zarf başlıkları altında incelenmiştir.

Giderim; yalnız, arkadaş isterim [Gencan 1979: 442].

Zarf olarak:

Kızgınlığının nedenini yalnız sana söyleyebilirim.

Yalnız bana güvenebilirmiş [Koç 1990: 167].

O, şu evde yalnız oturuyor

"Bütün sevgileri atıp içimden,

Varlığını yalnız ona verdim beri" [Kükey 2003: 335].

Orhan o tepedeki evde yalnız oturur.

Bu kitabı yalnız orada bulabilirsiniz [Gencan 1979: 442].

Sıfat olarak:

Yalnız insanlar, yeri geldiğinde bu dünyanın en çok konuşan insanlarıdır aslında [Bilgin 2002: 329].

O, hep yalnız adam olarak kaldı [Kükey 2003: 335].

Bu tepedeki yalnız ev Orhan'ındır [Gencan 1979: 442].

Sonuç

1. Edatlar gramerlerde mutlaka ayrı bir başlık altında incelenmelidir.

2. Edatlar kendilerinden önceki kelime ya da kelime grubu ile birlikte kullanılarak değişik anlam ilgileri kurarlar:

Annesi ile geldi. (Birliktelik ilgisi)

Annesine sevgi ile sarıldı. (Durum ilgisi)

Odunları balta ile kırdı. (Araç ilgisi) gibi.

3. *ancak* kelimesi cümlelerde zarf olarak ya da bağlaç olarak görev yapar. Ancak bu kelime edat olarak kullanılamaz.

4. *yalnız* kelimesi geçtiği cümlelerde sıfat, zarf ve bağlaç olarak görev yapar. Ancak bu kelime edat olarak kullanılamaz.

KAYNAKÇA

- ALTINTAŞ G. – BURSALIOĞLU Y. [2006]. *İlköğretim Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı 6*, Ankara: Özgün Matbaacılık.
- ATABAY N. – KUTLUK İ. –Özel S. [1983]. *Sözcük Türleri*, Ankara: TDK Yayınları.
- BANGUOĞLU Tahsin [1995]. *Türkçenin Grameri*, 4. bs., Ankara: TDK Yayınları.
- BİLGİL M. Kaya [1963]. *Türkçe Dilbilgisi*, Ankara: Güzel İstanbul Matbaası.
- BİLGİN Muhittin [2002]. *Anlamdan Anlatıma Türkçemiz*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- ÇOKÇETİN V. – Öztürk M. [1995]. *ÖSS ÖYS Türkçe Edebiyat*, Ankara: Başarı Yayınları.
- DENY Jean [1941]. *Türk Dili Grameri*, (Tercüme: Ali Ulvi Elöve), İstanbul: Maarif Matbaası.

- DOĞRUEL S. – Kurter S. – Gündoğdu M. [2000]. *İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 7. 2. bs.*, İstanbul: MEB Yayınları.
- EDİSKUN Haydar [1992]. *Türk Dilbilgisi*, 4. bs., İstanbul: Remzi Kitabevi.
- EMRE Ahmet Cevat [1931]. *Yeni Bir Gramer Metodu Hakkında Layihâ*, İstanbul: Devlet Matbaası.
- EMRE Ahmet Cevat [1945]. *Türk Dilbilgisi*, İstanbul.
- ERGİN Muharrem [1989]. *Türk Dil Bilgisi*, 18. bs., İstanbul: Bayrak Yay.
- ERTANE Baydar A. S. – Baydar, T. [2006]. "-ki Eki Üzerine", Ankara: *TDAY – Belleten*, 2004/II.
- GENCAN Tahir Nejat [1979]. *Dilbilgisi*, Ankara: TDK Yayınları.
- GÜNEŞ Sezai [2002]. *Türk Dili Bilgisi*, 6. bs., İzmir.
- HACİEMİNOĞLU Necmettin [1984]. *Türk Dilinde Edatlar*, 3. bs. İstanbul: MEB Yayınları.
- KARAAĞAÇ Günay [2012]. *Türkçenin Dil Bilgisi*, Ankara: Akçağ Yay.
- KARAAĞAÇ Günay [2013]. *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.
- KOÇ Nurettin [1990]. *Yeni Dilbilgisi*, İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Komisyon. 8. Sınıf Tek Kitap Konu Anlatımlı, İzmir: Güvender Yay.
- KORKMAZ Zeynep [2003a]. *Türkiye Türkçesi Grameri-Şekil Bilgisi-*, Ankara: TDK Yayınları.
- KORKMAZ Zeynep [2003b]. *Grameri Terimleri Sözlüğü*, 2. bs., Ankara: TDK Yayınları.
- KÜKEY Mazhar [2003]. *Türkçenin Dilbilgisi*, Samsun: Cem Ofset
- TAŞEL İ. – Murat S. – Oğuz, O.- Örskaya, İ. – Güner, Ö.T. *ÖSS – ÖYS Türkçe Edebiyat*, Ankara: Final Yayınları.
- TÜRKÇE SÖZLÜK* [2005]. 10. bs., Ankara: TDK Yayınları.